

Järva maakonnas Järva vallas Norra külas Kopra kinnistu eraldistel 1, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 16, 18, 25 ja 29 sanitaarraie ning eraldistel 13, 19 ja 22 harvendusraie keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise

1. OTSUSTUS

Lähtudes Osaühing Valga Puu (registrikood 10600304) volitatud esindaja Kairi Kliimandi poolt 30.09.2024 esitatud metsateatistest, võttes aluseks keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22 ja lõige 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 8¹, metsaseaduse (MS) § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8 ning keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”, **otsustab Keskkonnaamet:**

1.1 Jätta algatamata Järva maakonnas Järva vallas Norra külas Kopra kinnistu (registriosa nr 2132436, katastritunnus 31403:002:0146) eraldistel 1, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 16, 18, 25 ja 29 sanitaarraie ning eraldistel 13, 19 ja 22 harvendusraie keskkonnamõju hindamine (KMH).

1.2 Täiendavad keskkonnameetmed lisaks õigusaktidest tulenevatele nõuetele ei ole vajalikud.

1.3 Keskkonnauuringud ei ole vajalikud.

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

2. ASJAOLUD JA ÕIGUSLIKUD ALUSED

2.1 Osaühing Valga Puu volitatud esindaja Kairi Kliimand esitas 30.09.2024 metsateatised, millega kavandatakse sanitaarraiet Kopra kinnistu eraldistel 1 (1,02 ha, 25 tm), 4 (0,58 ha, 27 tm), 6 (1,25 ha, 6 tm), 8 (0,43 ha, 11 tm), 9 (0,46 ha, 14 tm), 10 (0,21 ha, 3 tm), 11 (0,71 ha, 18 tm), 16 (0,54 ha, 8 tm), 18 (0,16 ha, 10 tm), 25 (0,2 ha, 3 tm) ja 29 (1,26 ha, 21 tm) ning harvendusraiet eraldistel 13 (0,1 ha, 4 tm), 19 (0,68 ha, 17 tm) ja 22 (0,69 ha, 16 tm). Metsateatised on registreeritud metsaressursi arvestuse riiklikus registris vastavalt nr-te 50001064504, 50001064505, 50001064506, 5000106457, 50001064508, 50001064509, 50001064510, 50001064512, 50001064513, 50001064516, 50001064517, 50001064511, 50001064514 ja 50001064515 all.

Kavandatav raieala jääb Natura 2000 võrgustikku kuuluvatele Endla loodusalale ja Endla linnualale ning siseriiklikult kaitse alla võetud Endla looduskaitseala Oostriku piiranguvööndisse, kus kehtib looduskaitseaduses (LKS) sätestatud kaitsekord Vabariigi Valitsuse 28.09.2005 määruse nr 255 „Endla looduskaitseala kaitse-eeskiri” (edaspidi kaitse-eeskiri) erisustega.

2.2 Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu selle kohta, kas kavandatav tegevus on olulise keskkonnamõjuga või mitte ning otsustab KMH algatamise või algatamata jätmise üle (KeHJS

§ 3 lõike 1 punkt 2, § 6 lõike 2 punkt 22, § 6¹ lõige 3, § 7 punkt 4, § 9 lõige 1, § 11 lõiked 2 ja 4, metsaseaduse § 41 lõige 8¹ ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu” § 1 lõige 1 ja § 15 punkt 8). KMH vajalikkuse üle otsustamisel lähtutakse KMH eelhindangust (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 2³). Eelhindang lisatakse KMH algatamise või algatamata jätmise otsusele (KeHJS § 6 lõige 2 punkt 22, § 11 lõige 4). Keskkonnaamet teavitas haldusmenetluse seaduse § 41 alusel 10.10.2024 kirjaga nr 13-4/24/20875 metsateatiste nr 50001064504, 50001064505, 50001064506, 5000106457, 50001064508, 50001064509, 50001064510, 50001064512, 50001064513, 50001064516, 50001064517, 50001064511, 50001064514 ja 50001064515 menetlustähtaja ületamisest.

3. EELHINNANG

Keskkonnaamet annab KMH eelhindangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (KeHJS § 6¹ lõige 3). Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded on KeHJS § 6¹ lõike 5 alusel kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded”.

3.1 Kavandatav tegevus

3.1.1 Tegevuse iseloom ja maht

Kopra kinnistu eraldistel 1, 4, 6, 8, 9, 10, 11, 16, 18, 25 ja 29 kavandatakse sanitaarraiet kokku 6,82 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 146 tm. Sanitaarraie on hooldusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 2). Sanitaarraie eesmärgiks on nakkusallikaks olevate või kahjurite paljunemist soodustavate puude, samuti ohuallikat mittekujutavate surevate või surnud puude metsast eemaldamine ning selle tegemine ei tohi ohustada elustiku mitmekesisust (MS § 28 lõige 7 punkt 3, § 31 lõige 3). Sanitaarraie korras on lubatud raiuda metsa majandamise eeskirja¹ §-s 7 toodud tunnustele vastavaid puid ning metsa majandamise eeskirja § 6 lõike 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie tegemisel puistu täius langeda alla 30%.

Kopra kinnistu eraldistel 13, 19 ja 22 kavandatakse harvendusraiet kokku 1,47 ha suurusel alal hinnangulise raiemahuga 37 tm. Harvendusraie on hooldusraie (MS § 28 lõige 4 punkt 2). Harvendusraie eesmärgiks on metsa tiheduse ja koosseisu reguleerimine ning lähitulevikus väljalangevate puude puidu kasutamine (MS § 28 lõige 7 punkt 2). Pärast harvendusraiet ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala olla väiksem metsa majandamise eeskirja lisas 1 märgitust (MS § 31 lõige 2, metsa majandamise eeskirja § 6 lõige 4).

3.1.2 Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

Kopra kinnistu asub Järva maakonnas Järva vallas. Kavandatav raieala jääb alale, kus kehtib Koeru Vallavolikogu 18.11.1999 määrusega nr 20 kehtestatud Koeru valla üldplaneering (üldplaneeringu kehtestamise ajal asus kinnistu Koeru vallas)², millega alale raiepiiranguid ei ole sätestatud.

3.1.3 Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

¹ Keskkonnaministri 27.12.2006 määrus nr 88 „Metsa majandamise eeskiri”.

² Kättesaadav: <https://jarvavald.ee/uldplaneering>

Kavandatava tegevuse eesmärk on võimaldada taastuvate loodusressursside (puit) kasutust. Kavandatud raie käigus taastumatuid loodusressursse kasutusse ei võeta. Metsatööl metsakaitse (veerežiim, ökosüsteem, pinnas) tagamine on reguleeritud metsa majandamise eeskirja §-s 19 sätestatuga.

3.1.4 Tegevuse energiakasutus

Energiakasutus raietööl on masinate kütuse tarbimine.

3.1.5 Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Nõuetele vastava tehnika kasutamisel ei kaasne raietööl saasteainete heidet pinnasesse, vette või välisõhku. Valguse, kiirguse ja lõhnareostust tegevusega teadaolevalt ei kaasne, samuti ei põhjusta tööde läbiviimine norme ületavat vibratsiooni või müra.

3.1.6 Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Raietöödega ei kaasne jäätmete teket. Metsamajandusjääke ehk raidmeid ei käsitleta jäätmetena.

3.1.7 Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Raietööl on keskkonnamõju põhjustavate avariide esinemine ebatõenäoline, raietöid teostatakse tehnilistele nõuetele vastavate masinatega.

3.1.8 Tegevuse seisukoht asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide ohust, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohust teaduslike andmete alusel

Raietöödega ei kaasne suurõnnetuste või katastroofide tekke ohtu.

3.2 Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

3.2.1 Olemasolevad ja planeeritavad maakasutused ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Kopra kinnistu sihtotstarve on 100% maatulundusmaa, kinnistu asub hajaasustuspriirkonnas. Kavandatava raieala mõjualas (milleks loetakse 30 m)³ ei ole metsaregistris kehtivaid registrikandeid raie kohta, kuid eraldisest 29 ca 20 m kaugusel kagu suunas kavandatakse aegjärgset raie piirneva Allika kinnistu (katastritunnus 31403:002:0148) eraldisel 2 (0,62 ha, 80 tm), mille lubatavuse kohta ei ole Keskkonnaamet käesoleva eelhinnangu koostamise hetkeks otsust teinud (metsateatis on menetluses). Raieid kavandatakse ka teistel kaugemal asuvatel Allika kinnistu eraldistel.

Raiega maakasutust ei muudeta, metsamaa kõlvik säilib ja ala jääb jätkuvalt kasutusse metsamaana.

3.2.2 Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõime

Raiealal ei esine taastumatuid loodusvarasid. Raieala asub naadi (eraldis 1, 4, 8, 9, 10 ja 16), sinilille (eraldis 11, 18 ja 25), jänese-kapsa-kõdusoo (eraldis 6) ning mustika-kõdusoo

³ Runnel, K. 2021. RMK rakendusuuring „Kaitstavate metsafragmentide eesmärgipärasuse suurendamine”. https://media.rm.k.ee/files/Rakendusuuring_Metsafragmentid_lopparuanne_R1.pdf

(eraldised 13, 19, 22 ja 29) kasvukohatüüpides. Eraldistel kasvavad peamiselt küpse ja keskealise (vähem ka valmiva) metsa arenguklassi kuuluvad männi (eraldised 11, 13, 19, 22 ja 25) ja kuuse (eraldised 4, 8, 9, 16, 18 ja 29) enamusega puistud ning kase (eraldised 1 ja 6) ja halli lepa enamusega puistud (eraldis 10).

3.2.3 Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatavatest raietest otseselt mõjutatud piirkond on ala, kus raied läbi viiakse. Raielangiga piirnevatel aladel võib esineda ajutisi häiringuid, mis ei mõjuta keskkonna vastupanuvõimet. Raiet kavandatakse metsamaastikus, alal ei ole erilist tähelepanu vajavaid pinnavorme. Kavandatav raieala jääb Endla soostiku alale. Eraldiste 19 ja 22 mõjualasse (milleks loetakse kuni 30 m) jääb Norra läänepoolne soo.

Eraldised 22 ja 29 jäävad osaliselt idapoolses servas veekogu (Vao peakraavi) veekaitsevööndisse. Eraldis 29 jääb ka osaliselt Norra oja kalda piiranguvööndisse. Kalda piiranguvööndis asuvate metsade kaitse eesmärk on vee ja pinnase kaitsmine ning puhketingimuste säilitamine (LKS § 37 lõige 2). Veekogu kalda või ranna erosiooni ja hajuheite vältimiseks on veekogu kaldal või rannal veekaitsevöönd (veeseaduse (VeeS) § 118 lõige 1). LKS § 37 lõige 1 punkti 3 alusel on kalda piiranguvööndi laius Norra ojal 50 m ning VeeS § 118 lõige 2 punkti 2 alusel on Vao (pea)kraavi veekaitsevööndi ulatus 10 m põhikaardile kantud veekogu piirist.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel jääb kavandatav raieala valdavas osas (v.a osa eraldistest 19 ja 22) III kategooria kaitsealuse taimeliigi pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*) piiritletud leiukohta registrikoodiga KLO9350043. Pruunikas pesajuur on käpaliste sugukonda kuuluv III kategooria kaitsealune⁴ taimeliik. Taimed õitsevad mais, juunis. Taimed on üleni helepruun, klorofüllita, üsna jämeda varrega, lehtede asemel on varrel pruunikad tupjad moodustised. Taimed kasvavad enamasti varjulistes leht- ja segametsades ning niisketel puisniitudel.

Kavandatavale raiealale (osale eraldistest 9, 10 ja 11) jääb EELIS-e andmetel ka III kategooria kaitsealuse taimeliigi kahelehine käokeel (*Platanthera bifolia*) leiukoht registrikoodiga KLO9350019. Kahelehine käokeel on käpaliste sugukonda kuuluv III kategooria kaitsealune taimeliik. Taimed õitsevad juunis–juulis, õisikus on kuni 20 väikest valget õit. Liigi elupaikadeks on enamasti päris-, soo- ja looniidud, hõredamad salumetsad, soostuvad metsad, soosaared.

Kavandatav raieala jääb Endla looduskaitseala Oostriku piiranguvööndisse. Endla looduskaitseala kuulub Natura 2000 võrgustikku kuuluvate Endla linnuala ja Endla loodusala koosseisu. Endla looduskaitseala piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine (kaitse-eeskirja § 18). Tingimused metsa majandamisele (keelatud tegevused) piiranguvööndis on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 16.

Eraldistel 1, 4, 8, 9, 10, 11 ja 13 kavandatava raiealaga piirnevale alale ehk raieala 30 m mõjualasse jäävad puistud, kus on registreeritud loodusdirektiivi⁵ I lisas nimetatud

⁴ III kategooria kaitsealuste liikide nimekiri on toodud keskkonnaministri 19.05.2004 määruses nr 51 „III kaitsekategooria liikide kaitse alla võtmine”.

⁵ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:01992L0043-20070101&from=EN>

elupaigatüüpide rohunditerikkad kuusikud (9050) ja vanad loodusmetsad (9010*) tunnustele vastavad metsaalad (edaspidi ka metaelupaigad).

Eraldisel 29 kavandatav raieala piirneb ka vääriselupaigaga nr 204184 (tüüp: allika-alad) ning muinsuskaitseobjektiga „Norra mõisa park” (kinnismälestis, ehitismälestis) ja kinnismälestise (ehitismälestis) „Norra mõisa peahoone” kaitsevööndiga.

Kavandatava tegevuse maa-ala piires puuduvad teadaolevalt sellised alad, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada.

3.2.4 Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Tervisemõjud saavad tekkida lähtuvalt mõjuallikast järgmistes valdkondades: müra, vibratsiooni ja välisõhu saastega kaasnevad tervisemõjud, joogivee kvaliteet ja kättesaadavus. Metsakasutusõiguse kitsendused, mis on seatud avalik-õigusliku isiku omandis olevas metsas ja piiramata või tähistamata erametsa kasutamiseks, on sätestatud metsaseaduse §-s 35. Kavandatud raietöödega selliseid mõjusid ei kaasne.

3.3 Hinnang keskkonnamõju olulisusele (mõju suurus, ulatus ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus, mõju avaldumise tõenäosus ja aeg, mõju tugevus, laad, kestus, sagedus, pöördumus ja piiriülesus)

Alljärgnevalt on toodud kavandatavate raiete keskkonnamõju olulisuse hinnang koos põhjenduste ja selgitustega.

Kavandatavate raiete mõju keskkonnaelementidele:

Endla looduskaitseala piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt (kaitse-eeskirja § 16 punkt 7). Raietegevusel ei ole negatiivset mõju, kui puidu kokku- ja väljavedu tehakse külmunud pinnaselt või kaitseala valitseja nõusolekul külmumata pinnasega juhul, kui pinnas seda võimaldab.

Vesi – kavandatavatel raietel ei ole veerežiimile olulist negatiivset mõju. Kavandatav raieala eraldisel 29 jääb osaliselt Norra oja kalda piiranguvööndisse ning eraldised 22 ja 29 jäävad osaliselt Vao (pea)kraavi veekaitsevööndisse. VeeS § 119 punktide 2 ja 6 kohaselt on veekaitsevööndis keelatud puu- ja põõsarinde raie Keskkonnaameti nõusolekuta, välja arvatud maaparandussüsteemi ehitamiseks ja hoiuks, ning pinnase kahjustamine ja muu tegevus, mis põhjustab veekogu ranna või kalda erosiooni või hajuheidet. Keskkonnaamet annab nõusoleku veekaitsevööndis raietööde teostamiseks tingimustel, mis lähtuvad veekaitsevööndi eesmärgist. Kraavi puhul ei ole tegemist loodusliku veekoguga, mille veekaitsevööndis oleks vaja rakendada tingimusi raie teele. Raietel ei ole veekogud seisundile olulist negatiivset mõju.

Välisõhk ja kliima – kavandatavatel raietel ei ole olulist mõju välisõhule ja kliimale, üksikud raied eraldi ei takista kliimaeesmärkide saavutamist.

Maastik ja looduslik mitmekesisus – raied on kavandatud vastavalt kehtivatele õigusaktidele. Sanitaarraiega eemaldatakse osa kahjustatud puudest. Osale kavandatavast raiealast on 23.05.2022 koostatud metsakaitseeksperdiis, mille käigus tuvastati, et Kopra kinnistul olevad puistud on kehvast ja halvenevas sanitaarses seisundis. Puistutes on hulgaliselt tormimurdu ja -heidet ning tüvekahjurite oht on suur. Raiete käigus ei teki lagedaid alasid, kuid olenevalt kahjustatud puude paiknemisest võib tekkida väikeseid häilusid. Harvendusraie käigus raiutakse puistud hajusamalt hõredamaks, kusjuures rinnaspindala ei tohi langeda alla metsa majandamise eeskirja lisas 1 sätestatud alammäära. Seega, raied ei mõjuta eelduslikult oluliselt maastikuilmet ega looduslikku mitmekesisust.

Elanikkonnale, inimese tervisele, heaolule ja varale, kultuuripärandile ja kaitstavatele loodusobjektidele ning nende omavahelistele seostele – Kopra kinnistul on raieid kavandatud kokku 8,29 ha suurusel alal hinnangulise raie mahuga 183 tm, raie tööde tegemisel ei suurene ümbruskonna liikluskorrumus. Raie tööde mõju on lokaalne, elanikkonda ei mõjuta. Raiealal eraldisel 29 piirneb muinsuskaitsealuse Norra mõisa pargiga, kuid ei kattu sellega. Kuna raiel ei teki arvestatavaid lagedaid alasid (v.a võimalikud väiksemad häilud), siis negatiivset mõju kõrvalasuvale pargile ei ole.

Raiete teostamisel avalduvad võimalikud mõjud eelkõige tööde tegemise ajal. Kavandatavad raied on ühekordse lühiajalise mõjuga, kestusega umbes üks kuu. Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.3.1 Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

3.3.1.1 Natura 2000 ala kaitse-eesmärgid ja nende kirjeldused

Raied on kavandatud Endla linnualal ja Endla looduslal. Alade kaitse-eesmärgid on loetletud Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 1 alapunktis 4 ja punkti 2 alapunktis 37.

Eelhinnangu tulemusel selgub, kas tegevusega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile.

Loodusdirektiivi artikkel 6 lõige 1 kohustab liikmesriike kehtestama erikaitsealade suhtes meetmed, mis vastavad aladel esinevate metsaelupaikade ökoloogilistele vajadustele. Sama direktiivi artikkel 6 lõige 2 kohustab vältima elupaikade halvenemist ja oluliste liikide häirimist. Euroopa Komisjoni Natura 2000 alade kaitsekorralduse juhendi⁶ järgi tuleb elupaikade halvenemisenähtude käsitleda olukorda, kui väheneb elupaigatüübi pindala sellel alal või kui halvenevad elupaiga kaitsestaatus pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur võrreldes nende esialgse (Natura võrgustiku liitumise hetke) või taastatud seisundiga.

LKS § 69 kohaselt korraldatakse Natura 2000 alade kaitset siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaudu, ehk eespoolviidatud erinõuded tuleb tagada, rakendades nende alade kaitsekorda. Seal hulgas tuleb neid arvesse võtta metsateatiste menetlemisel.

Metsaelupaikade seisund ei ole loodusdirektiivi rakendamise aruande⁷ järgi valdavas osas soodne. See viitab sellele, et metsaelupaikade pindala ja või seisund on võrreldes esialgse seisundiga vähenenud. Seega, vältimaks elupaikade seisundi jätkuvat halvenemist, tuleb tagada, et ühegi hetkel teadaoleva elupaiga pindala ja seisund selleks moodustatud erikaitsealadel ei väheneks.

3.3.1.2 Kavandatava tegevuse mõju prognoosimine Natura 2000 alale

Sanitaarraie ja harvendusraie käigus raiutakse puistud hõredamaks, kusjuures sanitaarraie käigus eemaldatakse vaid kahjustatud puid. Raie käigus ei teki lagedat ala, kuid olenevalt kahjustatud puude paiknemisest võib tekkida väiksemaid häilusid. Puistute esimene rinne säilib, vana metsa osakaal piirkonnas ei lange, ei toimu piiranguvööndi metsade vanuselise struktuuri nihkumist nooremate metsade suunas. Seega, metsamaastik ei killustu ning maastikuilme oluliselt ei muutu ning olulist kumulatiivset mõju ei ole.

⁶Natura 2000 alade kaitsekorraldus. Elupaikade direktiivi 92/43/EMÜ artikli 6 sätet (2019/C 33/01)lk 21-22.)
[https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125\(07\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC0125(07)&from=EN)

⁷ Loodusdirektiivi rakendamise aruanne. Allikas:

http://cdr.eionet.europa.eu/Converters/run_conversion?file=ee/eu/art17/envxtxasa/EE_habitats_reports-20190725-083848.xml&conv=589&source=remote

Kavandatava raieala läheduses (piirnevatel aladel) ehk raieala 30 m mõjualas on registreeritud Endla loodusala kaitse-eesmärgiks olevad metsaelupaigad: rohunditerikkad kuusikud (9050) ja vanad loodusmetsad (9010*). Antud metsaelupaikadele on negatiivseks mõjuteguriks raietegevus. Keskkonnaamet tegi 07.02.2022 kirjaga nr 7-4/22/2442 „Loodusdirektiivi metsaelupaigatüüpide range kaitse alla võtmine” Keskkonnaministeeriumile (praegune Kliimaministeerium) LKS § 8 lõike 1 ning § 13 lõike 1 alusel ettepaneku muuta Natura 2000 võrgustiku loodus- ja linnualadega kattuvate siseriiklike kaitstavate loodusobjektide kaitsekorda selliselt, et loodusdirektiivi I lisas nimetatud metsaelupaigatüübid (sh 9050 ja 9010*) oleksid rangelt kaitstud, alad on EELIS-esse kantud projekteeritavate alade kaardikihile. Kuna raieid ei tehta metsaelupaikades ja piirnevatel aladel ei raiuta puistut lagedaks, siis ei saa elupaigatüüpide pindala väheneda, samuti ei halvene elupaikade kaitsestaatuse pikaajaliseks säilimiseks vajalikud funktsioonid ja struktuur. Puistu raiumine kavandataval raiealal ei mõjuta kaugemal kui 30 m asuvaid elupaikasid negatiivselt.

Kokkuveoteede asukohta ei ole määratud. Metsaelupaikade kahjustamise vältimiseks tuleb liikumisteed (juhul, kui muid alternatiive ei ole ja on vajadus läbi elupaigatüübi sõita) kooskõlastada kaardipõhiselt Keskkonnaametiga. Kopra kinnistul loodusdirektiivi elupaigatüüpe (sh metsaelupaikasid) registreeritud ei ole. Eeldataval kokkuveoteel (suunaga lõunasse) samuti metsaelupaikasid ei ole, mistõttu antud juhul tõenäoliselt puudub vajadus piirneval kinnistul asuvaid metsaelupaiku läbida.

Kuna kavandatava raieala mõjualas ja raiealal ei asu lisaks eespool käsitletule muid Endla loodusala ja Endla linnuala kaitse-eesmärkideks olevaid loodusdirektiivi elupaigatüüpe ega liikide elupaiku, siis kavandatav raietegevus nende alade kaitse-eesmärke ei kahjusta. Kavandatavad raied ei mõjuta ebasoodsalt Endla loodusala ja Endla linnuala kaitse-eesmärke ega nimetatud alade terviklikkust.

3.3.1.3 Mõju kaitstavale loodusobjektile

Raie on kavandatud siseriiklikult kaitse alla võetud Endla looduskaitseala Oostriku piiranguvööndis. Mõju Endla looduskaitseala kaitse-eesmärkidele (kaitse-eeskirja § 1 lõike 1 punkti 3 kohaselt kuulub metsaelupaikade 9010* ja 9050 kaitse ka Endla looduskaitseala kaitse-eesmärkide hulka), mis kattuvad Endla loodusala ja Endla linnuala kaitse eesmärkidega, on käsitletud punktis 3.3.1.2. Raiealal ja selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud muid Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks olevaid väärtuseid, mida raie mõjutaks.

Punktis 3.2.3 esile toodud ulatuses kattuvad kavandatavad raied III kaitsekategooria taimeliikide kahelelise käokeele ja pruunikas pesajuure leiukohtadega. Kahelelise käokeele ja pruunika pesajuure kaitse ei ole otseselt Endla looduskaitseala kaitse-eesmärgiks, kuid liikide elupaikade säilitamine on seotud looduskaitseala kaitse-eesmärgiga tagada kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse (kaitse-eeskirja § 1 lõige 1 punkt 1). LKS § 55 lg 8 sätestab, et keelatud on III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Kuivõrd kokku- ja väljavedu teostatakse külmunud pinnasega (soovitavalt ka muud raietööd) ning soovitatavalt välditakse raidmete kuhjamist taimede leiukohtadesse, ei ole ohtu taimede ja nende kasvukoha kahjustamiseks. Raiete järgselt säilib liikide leiukohtades elupaigaks sobiv metsala ja raied ei ohusta liikide säilimist antud kasvukohas.

Kavandatav raieala mõjualas asub vääriselupaik nr 204184 (kattub muinsuskaitsealuse Norra mõisa pargiga). Kuna raie käigus ei teki vääriselupaigaga piirneval alal lagedaid alasid ja raiet ei tehta vääriselupaiga alal, siis negatiivne mõju vääriselupaigale puudub.

Kavandataval raicalal ja selle 30 m mõjualas ei ole registreeritud muid kaitstavaid loodusobjekte.

3.3.2 Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Kopra kinnistul kavandatavatel harvendus- ja sanitaarraietel ei ole olulist mõju (sh kumulatiivset).

Raied on kooskõlas üldplaneeringuga, kaitse-eeskirjaga, LKS-ga ja MS-ga ning eelduslikult olulist mõju ei ole.

3.3.3 Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused

Antud raiete puhul on asjakohased alljärgnevad üldreeglid:

Sanitaarraiega on lubatud raiuda puid, mis vastavad metsa majandamise eeskirja §-s 7 toodud tunnustele. Metsa majandamise eeskirja § 6 lõike 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie tegemisel puistu täius langeda alla 30%. Metsateatisel märgitud sanitaarraie hinnangulise mahu täitumisel tuleb raie jätkamiseks esitada uus sanitaarraie metsateatis.

MS § 28 lõige 7 punkti 3 kohaselt ei tohi sanitaarraie tegemine ohustada elustiku mitmekesisust. Kaitse-eeskirja § 18 sätestab, et Enda looduskaitseala piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine. Elustiku mitmekesisuse eesmärgil on soovitatav säilitada osa jalalseisvaid surnud puid ja lamapuitu.

Harvendusraiega ei tohi puistu esimese rinde rinnaspindala viia madalamale metsa majandamise eeskirja lisas 1 toodud alammäärast.

Kaitse-eeskirja § 16 punkt 7 sätestab, et Endla looduskaitseala piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnasel.

Keskkonnaamet soovib veekaitsevööndis raiuda ennekoike neid surnud ja vigastatud puid, mis võivad vette kukkudes veekogu veevoolu takistada.

LKS § 55 lõikest 8 tulenevalt on keelatud III kaitsekategooria taimede, seente ja selgrootute loomade hävitamine ja loodusest korjamine ulatuses, mis ohustab liigi säilimist selles elupaigas. Kaitsealuste taimede kasvukohtade säilimise tagamiseks on soovitatav kõik raietööd teostada külmunud pinnasega ning vältida raidmete kuhjamist taimede leiukohtadesse.

LKS § 55 lõikest 6¹ lähtuvalt on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ning tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal. Raietööde teostamisel tuleb arvestada, et lindude pesitsemise tipphaeg on aprilli keskpaigast suve keskpaigani

Metsa kokkuveoteede, laoplatsti, raielankide raidmetest puhastamise viisid ja kord on kehtestatud metsa majandamise eeskirjaga.

Töökohas peab olema varustus reostuse eemaldamiseks.

3.4 Eelhinnangu järelendus

Kavandatavatel raiete ei ole olulist mõju välisõhu kvaliteedile, maavaradele (maardlad), pinnasele, põhja- ja pinnaveele, kaitstavatele loodusobjektidele ega kultuuripärandile ning

tegevus ei kahjusta inimeste tervist, heaolu ega vara. Ebasoodsad mõjud Natura 2000 võrgustiku aladele on välistatud. Keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik, sest:

1. On välistatud, et kavandatav tegevus avaldab ebasoodsat mõju Endla loodusala ja Endla linnuala, mis kuuluvad Natura 2000 alade võrgustikku, kaitse-eesmärkidele ja alade terviklikkusele.
2. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist negatiivset keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata piirmäärasid müra ja õhu saastatuse osas, vibratsioon eeldatavalt puudub. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariilukordi või suurõnnetusi.
4. Tööde tegemisel keskkonnakaitse-õuetele vastavalt on avariilukordade esinemine vähetõenäoline.

4. ÄRAKUULAMINE

Keskkonnamõju eelhindamise otsus avalikustatakse 14 päeva jooksul otsuse tegemisest väljaandes Ametlikud Teadaanded (AT).

Eelhinnangu koostaja:

Heidi Salujõe
metsahoiu vanemspetsialist
metsaosakond